

Ne mogu...

Zašto?

Zbog...

... ljubavi... Ja ču reći, ako ti je tako lakše, kaže on.

Lakše je, kaže ona. Ne mogu da podnesem prestanak ljubavi. Ljubav ne podnosi obećanja. Bićeš srećan kad se budeš sećao ove noći jer je nismo pokvarili obećanjima.

Pošmatra joj sitne, skupljene bore oko krupnih, dubokih, tamnih očiju. Jahanje po plazi na pitomim, belim, konjima, misli. Plivanje u predvečerje, misli. Večere, setna muzika, tropa, misli. Značajko uživanje, iskra čaše, misli, noćne vožnje po kiši, misli, glava na ramenu i ljubav, lagana, lagana, neiscrpna, misli i sa užasom shvata da u njoj nemo odzvanja njegov nemo maštanje i zna da će ona reći, kao što kaže:

Nema takve... Dobru ljubavnu noć možeš primiti kad sve krene nizbrdo, ali kako se prima čitav život? Zašto ne znam kako se prima život? — užasnutu misli ona dok naliva barberu u svoju čašu.

Hvala ti, tiko kaže on. Veruješ ipak u večnu ljubav, ali ne veruješ u sopstvenu snagu.

nostalgija za paklom

žarko zolotić

Kako se pakao, van sumnje, skriva negde unutra, moj prijatelj Vincent van Gog bi se, naveče u praznoj sobi, skidao nag i, sa svećom u ruci, dao u traženje. Najpre bi šakom spljšatio teme, sve dok mu oči, resuvraćene, kroz usnu duplju ne bi dospele do ulaza u dušnik, i tada odlučno krenule dublje ka utrobi. Zajedno s njima, takođe presuvraćeni, uronili bi kosa, uši, nos, vrat. Istovremeno, unutra bi krenuli i prsti, kroz tavni, a potom svećom osvetljeni bezdan šaka, klancem podlaktica, serpentinom laka, da bi se kao po dogovoru, susrele s očima, negde na mekom bregu pluća, na adi rebara usled plahe reke krvi, prvom njihovom zajedničkom odmaralištu, odakle će oči, uz pomoć svetla, zapravo tek otpočeti istinsku potragu. Da, već na toj prvoj stanicici Vincent van Gog je zabil eksere, klinove i kuke u liticu rebara, zakacio sveću i revnosno, u tišini koju bi vrli spisateli, bez nedoumice, mogao proglašiti grobom — tražio. Tražio žarom caknutih kopača zlata kojima su vrane ispile mozak, tražio poput nepokolebljivih arheologa Troje, tražio poput prosjaka što se ne obeshabruje olako; tražio, tražio. A onda, praznih ruku, uzimao sveću, vadio eksere, klinove, kuke, zabil ih drugde, u neistražene kutke zaborava, onda ih vadio, slagao, nosio dalje, pa zabijao i tražio, tražio.

Poučen rečju veleumnih, ispitivanje predela srca i samog srca zahtevalo je specijalni tretman, kojem moj prijatelj ne samo što je bio gotov da udovolji, nego je, štavise, improvizovao najpovoljniji raspored šiljaka, kako bi jednom tako temeljito istraživanju, na koje se pregnuo, omogućio nejsvestraniji uvid. ELEM, ekseri, klinovi i kuke već su bili pobodeni u živo meso i Vincent van Gog je mogao odlučno, premda ne bez straha (priznao je samoprekorno), nastaviti potragu. Pa iako baš nikad nije pridavao preterano velik značaj izjavama onih na čija se upozorenja sada oslanjao — ta zar je mudro da ignorise žar svoga ustreptalog srca, čije je čudi tek imao da upozna? — ipak im, u ovom delikatnom času, nije uspeo da odoli.

Bez smeška, no začudo i bez straha, moj prijatelj Vincent van Gog je pedantno pretrežio okolinu — pakla nije bilo, zagnjurio se u srce, u njegove komore i pretkomore, u svaku poru, svaki milimetar laviginta koji je ravnomerno, uvredljivo ravnomerno pulsirao — ali pakla nije bilo, ni tu ni dublje, gde se docnije, razočaran ali ne i obeshabren, zaputio. Opet zabijao eksere, klinove, kuke, usložnjavao ih i silazio, i onda opet, sve niže, do pete. Zatim klinom probušio petu, izvlačio lobanju, srce, pluća, koji su se sada, izvraćeni, našli vani, te gde su se, nasprom sobne svetiljke, mogli još jedanput besprekorno ispitati.

No pakla opet nije bilo, jer ako je verovati reči veleumnih, on je uvek unutra, dok su pluća, srce i ostali organi bili napolju, a nos, uši, brada i udovi — unutra, i moj prijatelj se, kojemu ova tričava pojedinost nije promakla, istog trenutka odvajaši na put, natrag, postupno, ne lenjno, sve dok se pluća, srce, opet nisu našli na svom probitnom mestu, unutra, a nos, uši, brada i udovi na svom, vani, baš kao i na samome početku.

Nije teško primetiti da se Vincent van Gog već posle prvog silaska i povratka mogao iscrpiti, umoriti ili čak, bez ulova, klonuti. Ali, ne! Čim bi se okrepio vazduhom, on bi šakom spljšatio teme i opet, kao i maločas, krenuo u utrobu. Silazio, silazio, do peta, a potom se, još uvek revnosno, premda jalovo, vraćao. — I tako tamo-amo, sve do zore.

SUNCE

1.

Tog dana je radio javio da se u svetu nije zbiljalo ništa osobito, dok se meterološki izveštaj

sveo na prognozu da će tokom noći ponešto zahladniti i naoblaci se, premda se ne očekuje kiša. Radio je zaverenički (ili pak naivno, ne zna se) čitao, dok se već uveliko sašaptovalo da je — o, užasa li! — kucnuo čas kraja sveta. Orfelin Žefranović zategnu luk, smota kanap, tobolac sa strelama pričvrsti na leđa i krenu put brda; ne obavestivši nikog o odlasku. Jer, valjalo se pre mraka ispeti na najviši vrh Fruške gore, te odatle uloviti sunce. Ono je sporo — premda će poneki pedanter od struke imati primedbu na ovaj opis — ali postojano, ukratko nezaustavljivo hrlilo k zapadu, i ako se slučajno dogodi da ne stigne pre no što zade — za sve će, baš za sve biti dockan. Za konje, za paulove, za kajsije, pa dobro: i za ljude, ako se baš hoće. Stoga beslovesno pojuri niz polje, a odatile, trkom, uz strminu. Moralo se raditi odvažno i, ma koliko bila otrvana, imati na umu opasku spikera da svakog časa može da se naoblaci. U tom slučaju sve nade ne bi bile pokonpane, ali bi se šanse da poduhvat uspe sive na minimum. Naprsto, ako sunc zaklone oblici, kako je Orfelin Žefranović mogao nišaniti, osim ako ne bi ciljac nasumice? Srećom, baš što se toga tiče nije vrebala opasnost, jer se oblačaka nije naziralo, a vetrar, koji je pirkao, teško je mogao poremetiti let odapete strele. Ustalatom Žefranović pozuri i kada, zadihan, kroči na vrh, do zalaska je preostao nepun sat, a niti se pramen cirusa nije nadneo nad modro nebo strepnje. Jedina stvar koja ga je sada brinula bila je preciznost, preciznost nišanjenja, za koju se valjalo pripraviti. Njemu nije nedostajalo samopouzdanja što se strelačkih vrlina tiče, uopšte ne. Ali se postavilo pitanje da li će dužina kanapa biti dovoljna da dosegne do sunca, te da li je on dovoljno čvrst da ga Žefranović, uspe li pogoditi, drži u ruci, poput zmaja. To više nije zavisilo od dobre volje, a za drugi kanap, čija bi se debljina izdala za sigurniju garanciju, nije se imalo vremena. Morao je, dakle, s ovim, najprostijim priborom učiniti jedini, zaceleo poslednji pokušaj, ne pitajući ništa i ne cvileći. Tako je Orfelin Žefranović napeo luk, začkilio na levo oko i, bez priziva sive nišanjenje, u centar užarene kugle, odapet strele. Sa njom je, poput uzdaha, otrhlila sva nuda sveta, dok mu studen prože srce. Ali gile! uspe je. Uspeo! Uspeo! Pošto se vršak strele zari u telo ulovljenog sunca, kanap naglo zategnu. Kliknuvši, Orfelin Žefranović odbaci luk i prihvati uže.

2.

Dotle sam ja, nem i nepomičan, na prozoru svog stana — čekao. Preda mnom je ležao časovnik, busola, revolver. Preda mnom je, prašnjava i izandala, ležala hrpa hartije s filigranski tačnim proračunom, izigrami. Jer, i suton se poče hvataši, a ništa se ne desi. Vapio sam i rido tada, ali mi ne bi lakše. A niti je moglo. Moji susedi su s olakšanjem šaputali da je to sa smakom sveta, kao i svagda, bila ludorija, izmišljotina kadra da uplaši još samo decu. Ali ne i njih, ali ne i njih. »Komisija, šta kažeš?« upita me starica na stepeništu, »opet ništa?« Zbunih se: »Bojim se da Vas ne razumem, gospodo.« »Ovo što se zuckalo.« »Zuckalo o čemu?« »O smaku sveta.« »Ah, da!« »Opet ništa!« »Kao i svaki put, gospodo,« procedihs s mukom, »kao i svaki put, uostalom.« Radio je ignorantski mučao, televizije kao da se nije ticalo. Samo su, sutradan, neke petparačke novine donele šaljivi tekst sa komentarom kako smo još jednom — »premda to neće biti poslednji put«, primetili su duhovito — izbegli katastrofu. Ni je tu bilo ničeg zanimljivog, a još manje duhotivog, ne. Osim ugla, ugla poslednje novinske stranice, gde spazili nesto neobično: oglas, kojim se čitateljstvu davalno na znanje da je pre-

Ko se prilagodio samoći, iz nje ne iskoracuje jer ne može da podnese da joj se ponovo vratiti, kaže ona.

Nečeš joj se vratiti...

Posle ljubavi nemam više čemu da se vratim, zar ne shvataš?

Hoćeš reći da smo na kraju, a ne na početku?

Ona obriše lice, popije vino, poravna suknju i sedne uspravno, kao u školskoj klupi.

Jednog jutra kad te Georg bude dotaknuo, nadasa se da ćeš, možda, sem milošte i poštovanja, osetiti i neko lako uzbudjenje što ste zajedno uspeli da prebrodite zamke života i oholih osećanja koje truju dušu snovima o večnosti. Poverovačeš da si na pragu ljubavi.

Mada ona ne klima glavom, njemu se učini da vidi lagano kretanje njenih očiju: gore-dole. Dopošta joj da kaže:

Pogledaj mi još jednom u šolju. Reci mi šta vidiš na kraju svega...

Tramvaji su počeli češće da prolaze i njihova buka i svetlost postadoše manje upadljivu. Barbere više nije bilo u boci. Vangelisova muzika je ispratila trkače, a soba se proširila prirodnom svetlošću. Bilo je dovoljno vremena da otkaže let i zakaže budućnost. Umesto toga, pogledao joj je u glavu i rekao:

Voliš smede tonove jer je to romantična, boja jeseni, oporo vino, zato što se gnušaš gladnjavosti, a prirodne tkanine jer mrziš surogate... ali mene ne voliš, slagao je.

Biće tako... kaže ona. Opet si pogodio, daje tiho, srećna što je ponovio njenu laž koju je zelela da izrekne, ali nije mogla.

Ovdje moja vidovitost prestaje, kaže on i mluje je po glavi. Ne dopuštaš mi da vidim iza...

Ne dopuštam!, ponavlja ona njegovu laž i ovog puta zaista klima glavom, potvrđuje mu da više nema o čemu da se govori, da je opasno dalje razgovarat i narušavati tu ravnotežu postignutu dvostrukim lažima u kojoj jumbojet zagreva svje motore, a on izlazi iz njenog stana, seda, u taksi i vozi se pored tramvaja koji tutnji, klati se i nigde se ne zaustavlja.

rampa

dragān grbić

Hlebar:

Brižljivo ravnodušje njegovog uskog, zašiljenog lica. Nadgleda: suvo, nečujno, peskovito – uistinu tamnu magmu.

Sa bezbroj odsutnih šumova: te ranice po vaduzu koje neprimetno, lagano, ali neumitno, rastvarane gotovo istodobnim talasanjem svih mogućih isparjenja, najednom, reklo bi se nenadano, ali istovremeno i užasno, prelaze u stvarnije pukotine, a iz stvarnijih pukotina, potom, u još stvarnije ušne školjke.

Betonske, nepregledne hale. Gde? Tu u koricama cveća rasporedenog duž odbojnih, dugih zidina. Tu, gde statua andelčića sa lukom i strehom presreće izbačeni mlaz, i kokoče se tim običajem, ranjena kao obim svetlosti, koja tek povremeno, upada u šupljine i mami paru. Tu, pod prekrivkama napuštenih — jer gladne preza za prostim tkanjem već za što složenijim. Tu, veselin moj putniče. Huk samo jača tvojim povratkom. Huk samo lomi u mesu točkove. Huk je sprava strave. Huk je odron. I nemuljivo, neumuljivo kao kalendar, dani sustizane, i hlebne mrve beskrilne i mrtve, padaju u zahuktale zupčanike i nepomešano testo.

Za doušnicima. Stupaju. Novi doušnici. Uhode ga u: Pozorišnoj loži; Javnom prevozu; Jutarnjoj omrzaci; Dok saopšava da je sam, da je sav u preprekama: naglim naoblaćenjima iza koštanog rama svedenog na njegovo i samo njegovo meso; Da iza plača ubočajenog pri dobitku skriva tajne ostave svoje (barem naprvi pogled) pritajene prošlosti; Da se odmice, odronjava — u parku, pred dečiji maskembal, pri svećanim nabrajanjima...

U liftu. Tu nema slavina govore mu čula. Oblaci su na nebuh, a ne u stopama po snegu. Miris je udjeljenje. Vid je sažimanje. Stani, hoditi kao nečujno blago. Ali, NIŠTA je njegovo platno, bolje: uvid u dodirivanje bezbojnih kumulusa. Sve ostalo, upakovano u stvarnost, Lebdi u Pekari, gde se on, obučen poput kakvog prodavca kolonjske vode, šepuri i smeši, sve vreme zazivajući toliko očekivano putovanje: nabavku.

Osećam:

Pelerina je spuštena. Kao dlaka dugonoge životinje, sve do članka. U nejednakim, valovitim udubinama: plimi mravljiho nožica zahvalimo. Pri čemu se, primereno uzvinuću naše (a tim zamišljenim a posle nekog vremena i ovarenjem) begom?) novonastale more, ubočajeni mirs prepečenog peciva širio unaokolo kao načuđeni dim. Oko ovratnika ove kupočaste prekrivke, crnim koncem, izvezena je obodna linija. Ona, verno podržava unutarnje treptaje podvaljka, grkljana, i donjeg dela hlebarevog vrata. Ti neravnometri treptaji sjednjeni s neprirodnim crvenilom njegove kože, podsećaju na ureze-posekotine, o koje se, onako još nezarasle, pripila čitava gomila vazdušnih tegova ovisnih o njegovom disanju, sada trzavom i jecavom, u naletu — pred posteljom sa klinovima, nagore, prizor iz susedstva: oko podneva dolazi izvršitelj i lopatom razgrće na gomilani sneg. Tek, prispleli smo. Ne salećuti čežnju. Mirno, bez kosina, prosto — ravna, nezadihana ploha ljudskosti. Za oštrenje. Upotrebljavamo, široke, kožne, vojničke pojaseve: remenje koje se pred počinak izvlači iz pantalona i kači za krevetski ram tako da kopča u mirovanju pri pojedinim naglim pokretima usnulog dodiruje njegovu lice! šnala je klinasta i zarubljena! rupice u koži tek neznatno proširene, kao stranice dimnjaka naglim mlazom kiše... Poledine tih opasača su toliko uglačane, da se sa njima, pri jačoj svetlosti može ogledati — Ogledalo je kada majka u kuhinji (obično po pripaljivanju plamenika) sama sebi pripoveda o svom duhovnom neredu i neskadu... Gledati u vlastito sveobuhvatno mreštanje (ponekad uspokojeno oko sopstvenih očiju) stvar je trenutne jakosti ili pak slabosti sveukupne lične teže, koja je onda, pri tom osmatranju, Tu pre-

neta, Tu je tada njen bivak — u pomodrelim naborima podočnjaka — njen zaton, njen nežno i vlažno sklonište, Tu — gde su se oduve vršile pripreme za bezbroj puta ponovljeni ovovekovni mrest. Neravnine na putu? Oh, to zahteva odredenu odmerenost. Stišćući volan vi i nehotično upravljate sa onim sa čime se (inače) ne može upravljati. Dakle, pamtite. Naša je brzina (u tom slučaju) prilagodljiva, ali ipak ne tolika, da bi se, recimo — s lakoćom toplog ustitrilog vazduha iza vratnica peći — mogao sustići taj (sada slobodno mogu reći) konačni i jedini odreditelj cilja našeg putovanja.

Uopšte:

Sami nastupi ne čine obilje. Poštapalice za okrnute? A, ne Radnja komada je izuzetna. Sa primesama: 1.) Stolova polegnutih na stranu zbog tuče iz čistog neba — projekt: obrok je u govoru, smrvljeno staklo — komad džigerice, drveni tuč — kometa: oštrač sa svodovima od plave svile — isplažen i ukručen životinjski jezik — nestvarna telesina do malopre upućena u grčevit podrihtavanje — štap sa metaliziranim mrežicom; brnjicom — pasaž sa odeljkom za fotografisanje — sen kladioničara — na nosilima, iza kulisa, povezane glave, drhtureći kao lepeza, jednim otegnutim obespojkojavajućim Av. moj sin prekida starešinu završni monolog. Ustalom, nemoć je zgusnuta, pojačava tremu. Grlo stegnuto. Pod pazusima osećaj žarenja. Trupkate nogama. Pevušite. I, hop! Evo ga! Na dašcanom pladnju; 2.) Žigosanog utrobog komada — tumarala — neobično radoznašlih u svojoj neizmernoj usamljenosti: kupio sam poveći kavez — kupio sam pliticu za tačnost po noćenju i sused pre puštanja — pakovanje zrnavlja sam kupio — i kupio sam punjeno gavrana sa rasponom krila od metra i pedalj — oh, staviću (na terasi?) njegovu crnu uroklijvu glavu uz svoju, takoreći svoje usne uz njegov kljun, i zagraktačemo, tada, sponama večnim objedinjeni, SKUPA, nemo: iz trezora! iz trezora! — izvući crvenu plišanu pozorišnu zavesu — prekriti svoj sceniski, ujedno goli, ali i zajednički... sunovrat. Pri kraju, makazama odrezati trščane rešetke. Gornju polovicu, sa zipkom, predati dežurnom akviziteru. Donju polovicu — postolje; ojačati drvenim letvicama, kako bi kasnije ta novonastala stvar, poslužila recimo kao notni stalak, ali možda čak i kao priručni postament: pridržavač zatekst koji upotrebljava nadzemni šaptač; 3.) Kretnji dokonog dok navlači šešir na teme: Nije zadovoljan odgledanim. Premalo je odrona utrošeno za prikazivanje toga »sna«, a previše svetla i glasova spornih hodača: uhoda. Za utehu, java je zato očiglednija, očitija — skoro nesposna... Ulaže šake u krvnenu postavu kaputa i drhturi poput dizača tegova; 4.) Rubnina lučkih, pod presom, u štampariji. (Dokolica je magma, Lagan se izlije a potom sporo stvrdnjava. Treba stesniti dokolicu! Treba pokriti površinu njenih pora sopstvenim samopregorom! Treba sa peti njenjo jarosno disanje. Ona je mornar nevešt brodskim motorima. Više voli jedra: hrpe platna, užadi, drvenarje... Ako nju, sasvim ukrocenu, zašivenu u belu plahu, s posmrtnе daske, bez pozdrava, isporučimo moru — kočačno ćemo moći, mirno i bez straha, pa tako reći sasvim ravnodušni, pristupiti poslu za koji smo obučeni: sanjarenju?);

5.) Tipografija, odnosno poruka u slikama preko odanog nestvarnom ili snovidjenom. Pred publikom.

U spoljašnjem vazduhu:

Ledeni olujni veter. Podiže crepove. Udara u okna. Urliće.

Poboden u smrznutu zemlju, Rampa.

Nekoliko zardalih, limenih tanjira, razbacani po uzvisini delimično prekrivenoj snegom.

Psetarnica: leglo. Pored nje istrgnut lanac, presavijen kao okolne oblasti prtinom.

(Uzvijorene osamljenjem do boli, ove stvari, vrlo vešt prikrivaju svoj unutarnji sklad.

thodnog dana nestalo izvesnog Orfelina Žefranovića, te da se umoljavaju svi koji ga prepoznuju da se obrate policiji. Tu mora da ima nešto, pomislili munjevitvo. To mi se ni najmanje nije dopadalo. S pravom. Jer, uskoro sam napipao trag, čak se obskribio i detaljima: o Žefranovićevom životu, zanimanju, naravi, navikama, kao i o tome kuda se zaputio. Izjave očeviđaca su, dakako, dragocene. Sve je upućivalo da se denuo na Frušku goru. A kada se neki dečak prisetio da je nepoznati proneo luk i strele, shvatih da se desilo ono čega sam se pribojavao, što me je morilo u noćnim košmarima. Najpre se uspeh na Frušku goru. Zaceleo da je baš odatle Orfelin Žefranović krenuo na hodočašće. Ali čekati ga, godinama, nije pametna odluka. Mogao sam, istina, pretpostaviti da će on bar jednom — što je više nego pronicljiva hipoteza — poželeti da prode zavičajem. Ali za takvo strpljenje, koje osim toga nije jamčilo uspehom, ja nisam bio spreman. Stoga odlučih da tragam. Trebalо je da ga nadem, morao sam da ga nadem. Ni najmanje se nisam obmanjivao u pogledu šansi: ta valjalo je krenuti ni od čega. I, krenuo sam. Tražio, tražio — bezuspešno. Tražio danima, mesecima, godinama. A onda ga, najposle, spazio usred ruske tajge, ponad Voronježa. Stajao je na planku i, zavezavši kanap za kamen, odmarao. »Mislim da ste se umorili, gospodine«, primećih dodvorački, pa, iako odmereno, ne bez zlobe. »Pomal, neznanče«, uzvratili on naivno usrdno. Tu smo odspavali. Teško je kazati zanočili, jer je sunc, privjezano za kanap, uvek stajalo iznad nas, u zenitu. Zatim smo se zaputili dalje. Jer, Orfelin Žefranović nije mogao čekati ili se zadržati na jednom mestu. Nipošto. Name, kanap bi se često zategnulo da je jedva uspevao da ga drži. Sunce je numoljivo vuklo napred, tako da je, hteo ne hteo, bio primoran da ga sledi. Pošto bi ono, još onog davnog prokocanog dana, othrli u bezdan svemira da ga nije probre strelom i zaustavio, sada ga je valjalo sačuvati. To nije bilo lako, oh, ja najbolje znam. To je značilo pratiti ga i ni po koju cenu ne ispuštati iz ruku, godinama. Orfelin Žefranović je bio gotov na taj pregor. Mislim da tu nema sumnje. »Voleo bih, g. Žefranović!« rekoh mu jednom, »da Vam mogu biti od koristi.« On, zaceleo, nije ni slutio šta smeram. On je, andeoški krotko, uzvratio: »To me ne malo raduje, gospodine. Ali je tako nešto zasad nepotrebno. Rekao je zasad, da. Polako sam sticao njegovo poverenje. Pothranjivao ga, bestidno, lažima i laskanjima. On ništa nije govorio, on nije govorio ni da ni ne, ništa. On se, jednostavno, hrvarao. On se, danonoćno, hrvarao. Jer, ponekad bi se kanap tako napeo da je Orfelin Žefranović samo uz napor burlaka uspevao da ga zadrži. Morao bi da popusti, ali dešavalo se da se kanap odmota do kraja, kada se više nije smelo kalkulisati. Tada je Žefranović, krvavih ruku, psovao nebo, psovao zemlju i, ne mogavši više da izdrži, zvao me u pomoć.

**

Znam, on još uvek podozревa, on nije voljan da sunce, vezano kanapom, ikome i za čas preda. Znam da strahuje, očajnički, da će možda kucnuti čas kada će ga izdati snaga, kada neće moći da izdrži. Ruke su mu odavno žuljavе, ruke su mu odavno ranjave. »Ne znam, gospodine, ne znam kako će ovo da završi«, kaže mi pokad tužno, a ja ga tobōž uveravam: »To se Vama samo pričinjava«. »Bojim se da ne.« »Oh, to se Vama samo pričinjava, g. Žefranović, ne dam da razmišljam.« »Ne budite malodušni, g. Žefranović,«, nastavim sramno, »barem ne Vi, pobogu.« No on se plaši, osećam, ne za sebe, nego za sunc, to ga čini manje tvrdim, manje vispremin, gotovo rasejanim. Njegov glas je postao slabašan, on je klonuo, on će zaspasti, mora zaspasti, znam, još koliko sutra ili prekosutra, znam to vrlo dobro.

Zar je potrebno, zar je moguće da skrijem? Živim za radost kada će se uljeski prikrasti njegovom izmučenom telu predatom počinku, živim za taj trenutak trijumfa kada će, najzad, da svoj godinama spremen plan sprovedem u delo: naime, da se, rodoskrvnički, ovijen žutim plastičnim izmaglicama, dokopam Žefranovićevog brižljivo čuvanog kanapa, te da ga, zajedno sa suncem — pustim.